

Uvodnik

Zimsko številko pričenjamo z *Žariščem*. M. Us Krašovec nam predstavlja pomen, indikacije in omejitve aspiracijske biopsije s tanko ali debelo iglo pri tipljivih tumorjih dojke. V rubriki *Priporočila* N. Rotovnik Kozjek s sodelavci objavlja priporočila za prehrano bolnika z rakom. Podhranjenost in kaheksija sta pri bolnikih z rakom pogosta in sta pokazatelja slabše prognoze. Prehransko obravnavo zato izvajamo pogosto, prehransko intervencijo pa moramo začeti dovolj zgodaj, da preprečimo ali zmanjšamo nadaljnjo izgubo celične mase. M. Reberšek in sodelavci so napisali priporočila za sistemsko zdravljenje napredovalega raka želodca in priporočila za sistemsko zdravljenje bolnikov z napredovalim rakom trebušne slinavke. Rak želodca žal še vedno prepogosto odkrijemo v napredovali obliki. S kombinirano kemoterapijo lahko podaljšamo preživetje in zvišamo kakovost življenja. Standardno zdravljenje napredovalega raka trebušne slinavke je še vedno monoterapija z gemcitabinom, pri bolnikih v dobrem splošnem stanju pa je mogoče gemcitabin kombinirati s kapecitabinom, oksaliplatinom ali drugimi citostatiki. V rubriki *Priznanja* A. Pogačnik predstavlja Goldblattovo nagrado Mednarodne akademije za citologijo, ki jo je prejela M. Us Krašovec. Rubriko *Pregledi* pričenjamo s prispevkom F. Anderluha in sodelavcev o zdravljenju nemetastatskega raka požiralnika. Rak požiralnika je sicer relativno redka bolezen, vendar je prognoza bolnikov še vedno slaba. B. Jezeršek govori o kliničnih značilnostih in odgovoru na zdravljenje pri bolnikih z intestinalnim T-celičnim limfomom. Prognoza bolnikov se v zadnjem desetletju ni izboljšala, zato bo potrebno najti nove načine zdravljenja in izboljšati diagnostične pristope. S. Lahajnar predstavlja bolečino po operaciji raka dojke. Ker kronična bolečina zmanjšuje kakovost življenja, je potrebno odkrivanju in lajšanju teh težav posvetiti več pozornosti. Z uporabo vprašalnika o kronični bolečini po operaciji raka dojke bi lahko dovolj zgodaj odkrili bolnice z neobvladano bolečino in jih ustrezno zdravili. M. Rajer in E. Majdič govorita o zdravljenju raka dojke z ohranitveno metodo. Ugotavljata, da so preživetje, lokalni in področni nadzor pri naših bolnicah primerljivi z rezultati iz zamejstva. Glavni prognostični dejavniki so histološki gradus, hormonski status in število pozitivnih bezgavk. Rubriko *Za prakso* pričenja N. Bešič s prispevkom o raku dojke pri moških in genetskimi svetovanjem. Pri moških je rak dojke zelo redka bolezen, po izsledkih raziskave pa je smiselno napraviti genetsko testiranje in svetovanje, saj je kar pri polovici bolnikov, ki imajo v družinski anamnezi raka dojke, prisotna mutacija gena BRCA 2. M. Strojman Fležar razpravlja o uporabi nove napotnice s citološkim izvidom za ocenjevanje

briso materničnega vratu v praksi. K. Mahkovic Hergouth in L. Kompan razpravljata o hipoalbuminemiji in pooperativnih zapletih pri bolnikih, operiranih zaradi trebušnega tumorja. B. Pajk opisuje neželene učinke sistemskega zdravljenja raka. Neželene učinke morajo poznati internisti onkologi, osebni in drugi zdravniki, ki se srečujejo vsakodnevno z rakavimi bolniki, farmacevti, negovalno osebje in tudi bolniki, saj jih le tako lahko preprečimo oziroma pravočasno ugotovimo in pravilno zdravimo. T. Stopar Pintarič in K. Mahkovic Hergouth nas seznanjata s torakalno epiduralno analgezijo in multimodalnim okrevanjem po operacijah v trebušni votlini. V *Novostih* poroča I. Edhemović o informatizaciji medicinske dokumentacije, ki je nujen pogoj za kontrolo kakovosti. B. Jančar govori o okužbi s humanim virusom papiloma in tveganju za nastanek raka glave in vratu. Rubriko *Prikazi primerov* pričenjata A. Šečerov in Jasna But Hadžič s primerom bolnice s pljučnim rakom v nosečnosti. Pljučni rak v nosečnosti je izjemno redek, saj je v strokovnem slovtvu opisanih le 33 primerov. Prikaz vzbudi pozornost, ker je bila bolnica nekadilka in izjemno mlada – stara le 28 let. B. Pečavar poroča o srečanju z bolnico z Nehodgkinovim limfomom. *Odmeve* pričenjamo s poročilom H. Lešničarja o Nacionalnem posvetu o državnem programu za nadzor raka. T. Žagar s sodelavci poroča o 29. letnem srečanju Mednarodne zveze registrov raka. N. Čas Sikošek objavlja poročilo o 1. srečanju avstrijskega in slovenskega senološkega društva, I. Oblak pa o 20. Onkološkem vikendu, ki je bil namenjen rehabilitaciji po zdravljenju raka. J. Ocvirk nas seznanja z novostmi v zdravljenju tumorjev prebavil in kože, ki so bile predstavljene na ASCO 7, A. Pogačnik pa poroča o 16. mednarodnem kongresu citopatologov v Vancouveru. Sledijo še knjižne novosti, promocije in napredovanja. V navodilih avtorjem opozarjam na novost – v bodoče bomo v reviji objavili povzetke člankov v angleščini, ker tudi tujina kaže zanimanje za naš časopis. Seveda, pa ne nazadnje,

Vsem bralcem in sodelavcem Onkologije želim v letu 2008 obilo strokovnih uspehov in osebne sreče!

Zvonimir Rudolf, glavni urednik